

Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín, příspěvková organizace
Tyršovo nábřeží 801, 760 01 Zlín
ddmastra@ddmastra.cz, tel.: 725 099 192

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Zpracovala: Ivana Vladíková, ředitelka
na základě podkladů pedagogických pracovníků DDM

Aktualizace: 1. března 2022

OBSAH

1. Identifikační údaje organizace	03
2. Organizační struktura	04
3. Charakteristika zařízení	05
4. Přehled pracovišť DDM	06
5. Cíle zájmového vzdělávání	08
6. Konkrétní cíle zájmového vzdělávání v DDM	10
7. Formy vzdělávání	14
8. Délka a časový plán vzdělávání	16
9. Přijímání uchazečů, průběh vzdělávání a jeho ukončení	16
10. Obsah vzdělávání	18
Vývoj účastníka v prostředí domu dětí a mládeže	18
11. Podmínky pro vzdělávání žáků s SVP	19
12. Práce s nadanými účastníky zájmového vzdělávání	20
13. Popis materiálních podmínek	21
14. Popis personálních podmínek	22
15. Popis ekonomických podmínek	23
16. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	23
17. Hodnocení činnosti DDM Astra	24
18. Hodnotící kritéria, indikátory činnosti	25
19. Propagace, média	27
20. Spolupráce s dalšími subjekty	28
21. Závěrečné ustanovení	28

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

NÁZEV ORGANIZACE A SÍDLO

Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín, příspěvková organizace
Tyršovo nábřeží 801, 760 01 Zlín

POBOČKY ORGANIZACE

Družstevní 4513, 760 05 Zlín
Osvoboditelů 3778, 760 01 Zlín
Kotěrova 4395, 760 01 Zlín

DALŠÍ IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ORGANIZACE

IZO: 102 113 017
IPO: 673 101 568
IČ: 758 33 514

Zápis ve školském rejstříku: č.j. 79667/2006

VEDENÍ ORGANIZACE

Bc. Ivana Vladíková, ředitelka
i.vladikova@ddmastra.cz, tel.: 725 099 192

Zřizovatelem příspěvkové organizace je statutární město Zlín, odborným vedením je odbor školství a sportu. DDM se ve své činnosti řídí zákonem č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a vyhláškou č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání; dále zákonem č. 563/2004 Sb. zákon o pedagogických pracovnících a dalšími souvisejícími předpisy či pokyny.

2. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

Bc. Ivana Vladíková, ředitelka

Tyršovo nábřeží

- mzdová účetní a pokladna
- finanční účetní
- pedagog volného času, vedoucí oddělení techniky
 - externí pedagogové volného času
- pedagog volného času, vedoucí oddělení sportu, médií a her
 - externí pedagogové volného času

Družstevní ulice

- domovník a řidič
 - uklízečky
 - vrátní
- pedagog volného času, vedoucí oddělení společenských věd a estetiky
 - externí pedagogové volného času
- pedagog volného času, vedoucí oddělení sportu a turistiky
 - externí pedagogové volného času
- pedagog volného času, vedoucí centra ekologické výchovy
 - pedagog volného času na centru ekologické výchovy
 - externí pedagogové volného času

ulice Osvoboditelů

- pedagog volného času, vedoucí oddělení tanečních a pohybových aktivit
 - pedagog volného času na oddělení tanečních a pohybových aktivit
 - externí pedagogové volného času

ulice Kotěrova

- zatím bez stálého pedagogického obsazení
- nové středisko bude dle potřeby pokryto stávajícími interními a externími pedagogickými pracovníky

kynologické cvičiště Burešov

- bez stálého pedagogického obsazení

3. CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín je školským zařízením, které zřizuje Statutární město Zlín jako svoji příspěvkovou organizaci. Dům dětí a mládeže je školským zařízením pro zájmové vzdělávání podle školského zákona a vyhlášky o zájmovém vzdělávání. Organizace působí ve městě s přibližně 73 tisíci obyvateli, dalších několik tisíc obyvatel žije v okolních obcích, jejichž obyvatelé nabídku organizace také využívají. Organizace se dlouhodobě snaží rozšiřovat činnost nejen ve městě, ale i v okolí tak, aby byla zvyšována dostupnost zájmového vzdělávání. Jednotlivá pracoviště se profilují s ohledem na své prostorové, materiální a personální podmínky, přičemž je zohledněna i poptávka ze strany účastníků zájmového vzdělávání.

Středisko pracuje celoročně a je přístupné **všem věkovým kategoriím**. Náplň činnosti je realizována ve všech formách definovaných vyhláškou o zájmovém vzdělávání a dalšími dokumenty, např. zřizovací listinou. Hlavní oblasti činnosti DDM Astra jsou:

- pravidelná činnost (zájmové útvary, kluby),
- příležitostná činnost (akce pro účastníky zájmových útvarů i veřejnost),
- táborová a pobytová činnost (prázdninové akce, tábory o prázdninách),
- výukové programy a projektové dny pro MŠ a ZŠ,
- osvětovou činnost (oblast EVVO, kulturní a literární oblast; sociální sítě)
- poradenství v oblasti chovatelství a kynologie,
- individuální práce zaměřená na podporu a rozvoj nadání účastníků zájmového vzdělávání,
- spontánní činnost,
- praxe žáků SŠ a studentů VŠ.

Cílovými skupinami jsou děti, žáci, studenti, dospělí, rodiny s dětmi, pedagogové.

Nabídka organizace se mění v závislosti na poptávce, ale i personálních a prostorových možnostech. Pedagogičtí pracovníci nabídku činností průběžně aktualizují a modernizují, snaží se zaujmout něčím novým, neotřelým, zábavným a vzdělávacím. Aktuální trendy v oblasti volného času získávají pracovníci na workshopech či seminářích, ale především komunikací s externími pedagogickými pracovníky, rodiči a účastnými samotnými.

4. PŘEHLED PRACOVÍŠŤ DDM

TYRŠOVO NÁBŘEŽÍ: CENTRÁLA

Hlavní budova DDM Astra na Tyršově nábřeží je stará, prvorepubliková stavba, která sloužila před 2. světovou válkou jako rodinný dům. V poválečném období v ní byly umístěny jesle. Budova leží blízko středu města, na nábřeží u řeky Dřevnice. Sídli zde ředitelství, ekonomické oddělení a dvě pedagogická oddělení.

Ve třech patrech se nachází několik malých učeben, mezi které patří místnost železničních modelářů, hudebna, učebna výpočetní techniky, multifunkční sálek se zrcadlovou stěnou a výtvarně-keramický ateliér. K budově patří malá předzahrádka a travnatý prostor, který je využíván hlavně v době prázdnin.

- **zaměření:** keramika a výtvarně-kreativní činnosti, technika a modelářství, programování a informační technologie, hudební a jazykové kroužky
- **účastníci:** především žáci základních škol a středních škol

ULICE DRUŽSTEVNÍ: JIŽNÍ SVAHY

Druhá budova se nachází ve spodní (jihozápadní) části sídliště zvaného Jižní Svahy. Před rokem 1989 sloužila jako jesle, ale i jako křídlo mateřské školy. Svými prostory tak více než sídlo organizace vyhovuje účelům volnočasového vzdělávání. V budově pracují tři oddělení a sídlí zde údržba.

Na Družstevní se nachází sedm menších učeben, a sice výtvarně-keramický ateliér, mini zrcadlový sál, otevřenou čítárnu, počítačovou učebnu, malou klubovničku, multifunkční klubovnu a specializovanou učebnu přírodovědy. Ta je mezi veřejností známá jako Malá ZOO. Našlo zde útočiště několik druhů domácích i exotických zvířat. V srdci budovy se nachází nezastřešené atrium, které je využíváno především v teplých měsících, a to k odpočinku, relaxaci. Účastníci si sem mohou vzít knihu, anebo si zde zpracovat domácí úlohy. Rostou zde květiny a jezírko slouží k životu drobným vodním živočichům. Budovu obepíná biotopová zahrada osázená ovocnými i jehličnatými stromy. Nechybí přírodní jezírko či vyvýšené truhlíky. Zahrada je přívětivá pro trávení volného času, a proto je plně využívána v rámci výukových programů environmentálního zaměření, ale i v čase letních táborů či akcí pro veřejnost.

- **zaměření:** výtvarné, kreativní a keramické kroužky, environmentální výchova a ekologie, chovatelství a rybářství, hudební kroužky, aktivity pro předškoláky
- **účastníci:** děti předškolního věku, především děti prvního stupně základních škol, dospělí

ULICE OSVOBODITELŮ: CENTRUM MĚSTA

Třetí pracoviště se nachází v přízemí mateřské školy na ulici Osvoboditelů v centru města. Sídli zde jedno oddělení.

V rámci dlouhodobého pronájmu máme k dispozici jednu velkou místnost, kancelář sloužící také jako sklad pomůcek, a společně s mateřskou školou se dělíme o multifunkční učebnu. Velká místnost je označována jako tělocvična a jedná se o největší prostor, který máme k dispozici. Tělocvična je vybavená sportovní podlahou a zrcadly, takže v ní probíhají všechny druhy pohybových aktivit, které vyžadují větší prostory. Jedná se o taneční kroužky, různé druhy cvičení, pohybové činnosti pro předškoláky. V malé multifunkční učebny probíhají tvořivé kroužky pro předškoláky. K těmto prostorám patří část zahrady, která je ve výpůjčce od zřizovatele. Na zahradě je herní hřiště, které je plně využíváno všemi účastníky kroužků, také v rámci akcí nebo příměstských táborů.

- **zaměření:** taneční, pohybové a fitness aktivity, činnost pro předškoláky
- **účastníci:** předškoláci, žáci základních a středních škol, dospělí

Všechna pracoviště jsou pravidelně kontrolována, dle finančních možností organizace jsou zajišťovány důstojné a podnětné pracovní podmínky. Vlastníkem všech tří objektů je Statutární město Zlín.

ULICE KOTĚROVA: MÍSTNÍ ČÁST LETNÁ

Čtvrtou budovu jsme dostali od zřizovatele do správy k 1. lednu 2022. Ve spodní části budovy sídlí ZUŠ Morava. První patro dosud využívalo centrum volného času Ostrov radosti, které částečně pokrývalo neorganizovanou mládež. Prostory jsou v neutěšeném stavu, a proto pedagogové z ulice Družstevní a Osvoboditelů provádějí úklidové, čistící, servisní a další práce, včetně organizace externích dodavatelů, aby bylo možné v co nejkratším termínu zahájit provoz. Video z prvních dnů je možné zhlédnout na [Youtube](#).

Součástí je svažitá zahrada se spoustou listnatých a jehličnatých stromů a různorodých keřů, která není dětským účastníkům přizpůsobená. Jediným prvkem vhodným pro využití je ohniště s lavičkami v přední části zahrady.

Vzhledem k velikosti místností a jejich rozložení, zde plánujeme realizovat pravidelnou, příležitostnou i táborovou činnost:

- **zaměření:** pohybové a fitness aktivity, činnost pro předškoláky, jazykové a hudební kroužky, tvořivá činnost
- **účastníci:** předškoláci, žáci základních a středních škol, dospělí

KYNOLOGICKÉ CVIČIŠTĚ: BUREŠOV

Kynologické cvičiště se nachází v zahradní/chatové oblasti na Burešově, přímo naproti Kauflandu na Vršavě. Jedná se o svažitý travnatý plac, který je využíván pro výcvik štěňat a psů. V budoucnu budeme usilovat o úpravu terénu tak, abychom zkvalitnili zde realizovanou pravidelnou a táborovou činnost.

- **zaměření:** výcvik štěňat, poslušnost, agility
- **účastníci:** žáci základních a středních škol, dospělí

5. CÍLE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Volný čas dětí a mládeže má svá specifika, která jej odlišují od formálního vzdělávání. Přestože jde o čas mimo školní výuku, představuje významný prostor pro cílené pedagogické působení. Kvalitně vedené zájmové vzdělávání má výrazný preventivní a rozvojový potenciál a přispívá k formování osobnosti, sociálních dovedností i hodnotových postojů účastníků. Zásadním předpokladem úspěšné práce pedagoga volného času je dobrovolnost účasti, která posiluje vnitřní motivaci a aktivní zapojení dětí a mladých lidí. Nabídka činností proto musí být pestrá, atraktivní a reagovat na aktuální potřeby i volnočasové trendy, které se v čase přirozeně proměňují.

Cíle zájmového vzdělávání vycházejí z těchto dokumentů:

- zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (zkráceně „školský zákon“)
- zákon č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících
- vyhláška č. 74/2005 o zájmovém vzdělávání
- vyhláška č. 317/2005 o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
- kurikulární dokumenty, tj. rámcové vzdělávací programy pro všechny úrovně vzdělávání.

Obecné cíle zájmového vzdělávání vycházejí z poslání středisek volného času jako otevřeného a podnětného prostředí pro rozvoj dětí, mládeže i dalších účastníků. Zájmové vzdělávání usiluje o to, aby si účastníci postupně vytvářeli vztah k aktivnímu a smysluplnému trávení volného času a přirozenou potřebu dalšího osobního rozvoje.

V prostředí domů dětí a mládeže je cílem podporovat rozvoj osobnosti účastníků v širokém spektru oblastí. Pedagogové volného času vedou účastníky k získávání sociálních dovedností, k odpovědnému jednání, spolupráci, respektu k druhým i k sobě samým. Součástí zájmového vzdělávání je také rozvoj hodnot a postojů, které jsou využitelné v běžném životě, ve škole, v dalším vzdělávání i v pracovním uplatnění. Na tento obecný rámec navazují konkrétní cíle jednotlivých činností a zájmových útvarů.

Dále můžeme konkrétně jmenovat tyto obecné cíle:

- podporovat u účastníků schopnost učit se, rozvíjet vlastní potenciál a vytvářet si pozitivní vztah k celoživotnímu vzdělávání,
- rozvíjet tvořivé a kritické myšlení, schopnost hledat řešení, pracovat s informacemi a reagovat na nové situace,
- vést účastníky k otevřené, srozumitelné a respektující komunikaci, posilovat jejich sebedůvěru a schopnost vyjadřovat vlastní názory,
- rozvíjet schopnost spolupráce, týmové práce a respektu k druhým, včetně přijetí odlišných pohledů a zkušeností,

- podporovat sebereflexi, odpovědnost za vlastní jednání a schopnost konstruktivně pracovat se zpětnou vazbou,
- vést účastníky k samostatnosti, osobní odpovědnosti a aktivnímu přístupu k životu ve společnosti,
- rozvíjet empatii, citlivost k potřebám druhých a schopnost orientovat se v mezilidských vztazích i v různých životních situacích,
- posilovat vnímavost k okolnímu prostředí a ke komunitě, ve které účastník žije a působí,
- podporovat zdravý životní styl a vést účastníky k péči o fyzické, duševní i sociální zdraví,
- učit účastníky zvládat zátěžové situace, pracovat se stresem a nacházet vhodné formy relaxace a psychohygieny,
- vést k toleranci, ohleduplnosti a respektu k různým kulturám, hodnotám a životním postojům,
- podporovat porozumění principům demokracie, lidských práv a odpovědnosti jedince ve společnosti,
- pomáhat účastníkům objevovat a rozvíjet vlastní schopnosti a dovednosti v souladu s jejich možnostmi a zájmy,
- poskytovat podporu při orientaci v osobních rozhodnutích, studijních a profesních cestách,
- rozvíjet vztah ke kultuře, tvořivosti a kulturním hodnotám, včetně hodnot duchovních,
- podporovat zájem o životní prostředí, udržitelný rozvoj, bezpečné chování a ochranu zdraví.

Nastavení správného cíle je základním a nezbytným předpokladem každého pedagogického působení. Pomáhá nám usnadňovat volbu efektivních pedagogických prostředků, výběr konkrétních činností a pomůcek. Má zásadní vliv na formování personálních, materiálních a dalších podmínek výchovy a vzdělávání. Z toho důvodu jsou všechny činnosti školního vzdělávacího plánu připravovány s předstihem a následně vyhodnocovány. V průběhu školního roku je sledováno, jaké kompetence účastníci získávají nebo rozvíjejí, podle toho se plánují další činnosti, aby byla zachována návaznost a kontinuita. Proces vývoje není nikdy ukončen, a proto používáme terminologii, která je nejužitečnější: „kompetence se získávají, rozvíjejí, posilují a budují“.

Vzhledem k tomu, že významnou část účastníků zájmového vzdělávání tvoří děti školního věku, navazuje školní vzdělávací program DDM Astra v přiměřené míře na cíle základního vzdělávání. Zájmové vzdělávání však není kopií školní výuky, ale její přirozenou a praktickou nadstavbou, která umožňuje rozvíjet dovednosti a postoje v méně formálním prostředí a prostřednictvím činností založených na prožitku a vlastní zkušenosti.

V tomto kontextu lze vymezit další obecné cíle zájmového vzdělávání, které mají dlouhodobý charakter a podporují celkový rozvoj účastníků. **Jedná se zejména o:**

- utváření pracovních návyků a posilování odpovědnosti za vlastní činnost a její výsledky,
- rozvoj orientace v čase, prostoru a prostředí, ve kterém se účastník pohybuje,
- rozšiřování komunikačních dovedností a aktivní práce s jazykem,
- vedení k dodržování pravidel slušného chování a respektu k ostatním,
- podporu samostatného vystupování, rozhodování a jednání,
- rozvoj pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho kultivovanému užívání,
- získávání praktických zkušeností při práci s různými materiály, pomůckami a nástroji.

6. KONKRÉTNÍ CÍLE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ V DDM

Konkrétní cíle zájmového vzdělávání v DDM Astra vycházejí ze školního vzdělávacího plánu a odvíjejí se od typu činností, které jsou v organizaci realizovány. Specifické cíle, postupy, strategie a podmínky k dosažení očekávaných výstupů jednotlivých aktivit jsou rozpracovány v plánech jednotlivých zájmových útvarů, které jsou součástí Deníku (třídní knihy).

Rozvoj klíčových kompetencí, práce s průřezovými tématy i přirozené propojování oblastí činnosti se promítají do celého obsahu zájmového vzdělávání. Při stanovování a naplňování konkrétních cílů je vždy přihlášeno zejména k:

- věkovým a individuálním zvláštnostem účastníků a zákonitostem skupinové dynamiky,
- personálním, materiálním, finančním a organizačním podmínkám zařízení,
- charakteru a obsahu jednotlivých zájmových činností a jejich návaznosti,
- volbě vhodných forem, metod a prostředků zájmového vzdělávání,
- zájmům, potřebám a očekáváním dětí, žáků, mládeže i dospělých účastníků, stejně jako potřebám místní komunity a spolupracujících škol,
- podmínkám a specifikům prostředí, ve kterém zařízení působí.

A) OBLAST TECHNICKÁ A MATEMATICKÁ

(technické a modelářské dílny, výpočetní technika, robotika, programování...)

- účastníci rozvíjejí logické a technické dovednosti,
- účastníci rozvíjejí motorické dovednosti, zejména jemnou motoriku,
- účastníci jsou vedeni k samostatnosti a systematickosti v práci a při dílčích činnostech,
- účastníci jsou vedeni k orientaci v návodech a konstrukčních plánech,
- účastníci jsou vedeni ke správným postupům souvisejícím s konstrukcí raket, vláček či jiných technických výrobků,
- účastníci jsou vedeni k bezpečnému pohybu a pobytu na internetu, orientaci ve vyhledávání a zpracovávání dat,

- účastníci jsou vedeni k bezpečnému pobytu na sociálních sítích, jsou seznamováni s výhodami a nevýhodami pasivního trávení volného času,
- účastníci jsou seznamováni s pracovními pomůckami a vhodností jejich použití,
- účastníci zapojují matematické a strategické myšlení, učí se zvládat základní herní situace.

B) OBLAST PŘÍRODOVĚDNÁ, KYNOLOGICKÁ

(rybářské kroužky, chovatelské a teraristické kroužky, kynologie a agility...)

- účastníci poznávají rostlinstvo domoviny,
- účastníci poznávají základní životní potřeby jednotlivých druhů živočichů, jejich původní prostředí, anatomii a systémové zařazení,
- účastníci rozvíjejí znalosti o životě zvířat v přírodě vs. s chovem zvířat v zajetí, jejich potravou a potřebami,
- účastníci získávají pracovní návyky a zkušenosti při péči o zvířata,
- účastníci se seznamují s riziky, která ohrožují volně žijící zvířata v naší přírodě,
- účastníci jsou seznamováni s fungováním systému záchranných stanic v ČR,
- účastníci rozvíjejí cit k živým tvorům a veškeré přírodě,
- účastníci pěstují životní postoje a návyky spojené se šetrností a zamýšlejí se nad tříděním odpadu,
- účastníci získávají vlastní chovatelské zkušenosti a rozvíjejí samostatnost při péči o zvíře,
- účastníci rozvíjejí samostatnost, zodpovědnost a schopnost spolupráce ve dvojici i ve skupině,
- účastníci jsou vedeni k tomu, aby svého psího kamaráda chápali jako partnera, živou bytost s potřebami,
- účastníci jsou vedeni k péči o psa, procházejí naukou výcviku,
- účastníci jsou seznamováni s rybářským řádem, českými rybami i podmínkami lovu ve vodách svazových i soukromých,
- účastníci jsou seznamováni s rybami, které žijí ve vodách kolem jejich bydliště (řeka Dřevnice, Morava a místní rybníky),
- účastníci jsou seznamováni s pracovními pomůckami potřebnými pro typ zájmového činnosti, který si zvolili.

C) OBLAST VÝTVARNÁ, TVOŘIVÁ, RUKODĚLNÁ

(malba, kresba, keramika, užité a dekorativní umění...)

- účastníci rozvíjejí cit pro umění, estetiku,
- účastníci rozvíjejí jemnou motoriku a zručnost,
- účastníci zapojují fantazii při tvorbě vlastních výrobků, návrhů,
- účastníci mají možnost kreativního vyžití,

- účastníci se učí přenášet představy do reality,
- účastníci rozvíjejí cit pro materiál, učí se materiál opracovat a kombinovat,
- účastníci jsou seznamováni s pracovními pomůckami a různými materiály,
- účastníci získávají kladný vztah k rukodělným činnostem,
- účastníci jsou vedeni ke smysluplnému využití materiálu a pomůcek v souvislosti se zadanou činností,
- účastníci rozlišují mezi výrobky užitého a dekorativního umění.

D) OBLAST HUDEBNĚ DRAMATICKÁ, ZPĚV

(hra na ukulele a kytaru, hra na flétnu, folklórní soubor...)

- účastníci získávají hlasovou přípravu, zvukovou přípravu,
- účastníci jsou seznamováni se základními principy divadelních představení,
- účastníci procházejí rytmickou přípravou, hudební naukou (znají noty základní stupnice),
- účastníci zpívají samostatně i ve skupině,
- účastníci získávají cit pro hudbu, rytmus i tempo,
- účastníci získávají znalosti o zvoleném hudebním nástroji, učí se o něj správně pečovat,
- účastníci vystupují na akcích DDM i na akcích pro veřejnost,
- účastníci si uchovávají a předávají lidové hudební a pěvecké tradice a přispívají k zachování folklórního dědictví regionu,
- účastníci rozvíjejí schopnost společného hudebního projevu, naslouchání a vzájemného respektu v rámci souboru,
- účastníci získávají pozitivní vztah k tradiční kultuře a uvědomění si její hodnoty v současném kulturním kontextu.

E) OBLAST SPORTOVNÍ A SPORTOVNĚ POHYBOVÁ

(florbal, stolní tenis, badminton a jiné sálové sporty...)

- účastníci rozvíjejí pohybové schopnosti, zejména obratnost, rychlost, sílu, vytrvalost, pružnost a celkovou fyzickou kondici,
- účastníci poznávají vlastní pohybové schopnosti, učí se s nimi pracovat a postupně objevují i své fyzické limity,
- účastníci rozvíjejí vůli, sebekontrolu a smysl pro fair play,
- účastníci se učí připravovat své tělo na fyzický výkon a následně jej vhodným způsobem zklidnit a regenerovat,
- účastníci se seznamují s pomůckami a vybavením potřebným pro zvolenou sportovní aktivitu a učí se s nimi bezpečně a účelně pracovat,
- účastníci jsou vedeni k samostatné i kolektivní činnosti, spolupráci v týmu a k respektu k ostatním,

- účastníci získávají základní znalosti první pomoci a bezpečného chování při sportovních aktivitách,
- účastníci si osvojují pozitivní vztah k pravidelnému pohybu jako přirozené součásti zdravého životního stylu.

F) OBLAST TANEČNÍ, POHYBOVÁ A FITNESS

(street dance, aerobik a další taneční kroužky, pohybové průpravy, kangoo jumping...)

- účastníci rozvíjejí pohybové schopnosti, zejména obratnost, rychlost, sílu, pružnost a celkovou fyzickou kondici,
- účastníci objevují vlastní pohybové schopnosti, dále je rozvíjejí a postupně poznávají své fyzické limity,
- účastníci rozvíjejí morálně volní vlastnosti, vytrvalost a smysl pro fair play,
- účastníci se učí připravovat tělo na fyzický výkon a následně jej vhodným způsobem zklidnit a regenerovat,
- účastníci poznávají pomůcky potřebné ke zvolené aktivitě a učí se s nimi bezpečně a účelně pracovat, např. trampolína, skákací boty apod.,
- účastníci jsou podporováni v samostatné činnosti, ale především v kolektivní spolupráci a týmové práci,
- účastníci se rozvíjejí v jimi zvolené aktivitě prostřednictvím tvorby tanečních, gymnastických, jógových nebo jumping sestav a choreografií,
- účastníci jsou vedeni k sebevyjádření a rozvoji osobitého projevu prostřednictvím tance a pohybu,
- účastníci jsou podporováni v odbourávání ostychu, strachu a nejistoty při veřejném vystupování a sebe prezentaci,
- účastníci se seznamují s vybranými technikami tance a pohybových stylů,
- účastníci mají možnost zapojit se do vystoupení, přehlídek a soutěží, kde si ověřují získané dovednosti a získávají zkušenosti s prezentací své práce,
- účastníci jsou vedeni k hledání a objevování pohybové aktivity, která jim dlouhodobě vyhovuje a kterou mohou zařadit do svého životního stylu.

G) OBLAST SPOLEČENSKO – VĚDNÍ, JAZYKOVÉ A DALŠÍ AKTIVITY

(vaření, jazykové kroužky, bowling...)

- účastníci se v průběhu školního roku seznamují s vybranou činností, rozvíjejí základní dovednosti a postupně je prohlubují,
- účastníci jsou vedeni k samostatné práci i ke spolupráci ve skupině,
- účastníci se učí pracovat s pomůckami, materiály a nástroji vztahujícími se k dané aktivitě,
- účastníci jsou vedeni k odpovědnému chování a dbají na vlastní bezpečnost i bezpečnost ostatních,
- účastníci rozvíjejí komunikační dovednosti, schopnost domluvy a respektování pravidel,

- účastníci získávají praktické zkušenosti využitelné v běžném životě.

H) OBLAST VZDĚLÁVÁNÍ ÚČASTNÍKŮ PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU

(příprava na zápis do školy a grafomotorika, všeobecně pohybově rozvíjející kroužky...)

- účastníci jsou postupně vedeni k samostatnosti a zvládnutí základních sebeobslužných dovedností,
- účastníci se učí spolupracovat s vrstevníky i s pedagogem a respektovat jednoduchá pravidla,
- účastníci jsou seznamováni se základy bezpečného pohybu a učí, proč je důležité připravovat tělo na pohyb,
- účastníci si osvojují základní pohybové návyky a rozvíjejí dovednosti, hrubou a jemnou motoriku,
- účastníci se učí uvolňovat zápěstí a správně pracovat s rukou při výtvarných a grafomotorických činnostech,
- účastníci jsou podporováni v postupném osamostatňování se od rodičů v rámci kroužkové činnosti,
- účastníci jsou vedeni k socializaci, komunikaci s ostatními účastníky a k navazování prvních dětských vztahů,
- účastníci rozlišují slovní zásobu a rozvíjejí komunikační dovednosti přirozenou cestou,
- účastníci se orientují v prostoru, seznamují se s různými pomůckami herního i vzdělávacího charakteru a učí se s nimi pracovat.

I) ČINNOSTI PRO RODIČE S DĚTMI

(tvoření, cvičení rodičů s dětmi, herny...)

- účastníci se u připravených aktivit přirozeně rozvíjejí v bezpečném a podnětném prostředí za přítomnosti rodiče,
- účastníci si zvykají na kolektiv, nové prostředí a pravidelný režim činnosti,
- rodiče získávají inspiraci pro smysluplné trávení volného času s dítětem a podporu v oblasti výchovy a rozvoje dítěte,
- společné aktivity posilují vztah mezi rodičem a dítětem, přispívají k pozitivnímu prožívání společně stráveného času,
- činnosti vytvářejí prostor pro pozvolnou adaptaci dítěte na pozdější samostatnou účast v zájmovém vzdělávání.

7. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

DDM Astra realizuje tyto formy zájmové činnosti:

a) pravidelná zájmová činnost

- v zájmových útvarech, tj. kroužcích a klubech, které mají stálou členskou základnu a ke své činnosti se scházejí pravidelně.
- *předpokladem pro vznik zájmové činnosti je personální, prostorové a materiální zajištění dané aktivity. Pracovník – interní či externí pedagog - dbá na stanovený obsah činnosti zájmového útvaru s přihlédnutím na bezpečnost práce s dětmi. Činnost zájmového útvaru se uskutečňuje pravidelně dle rozvrhu. Aktivity nad rámec pravidelných schůzek je možné realizovat v případě, že byly řádně ohlášeny a povoleny. Může se jednat o soustředění kroužku, účast na soutěžích.*

b) spontánní činnost

- probíhá zpravidla v odpoledních a večerních hodinách v průběhu celého roku. Její průběh se řídí zájmem a počtem účastníků, přičemž je brán ohled na možnosti daných prostor. Nejčastěji je realizována v tzv. čítárně na ulici Družstevní.

c) příležitostná zájmová činnost

- příležitostná činnost představuje jednorázové nebo opakované akce zájmového vzdělávání pořádané během školního roku. Činnost je organizována a řízena pedagogem, časově vymezena a má jasný cíl. Může se jednat o akce trvající několik hodin až celý den.
- *v podmínkách DDM Astra se jedná o soustředění kroužků, organizování soutěží a výstav či účast na takových akcích, akce malého (Ples princezen) či velkého charakteru (taneční soutěž TanceR Cup).*

d) táborová a rekreační činnost

- pro naši organizaci jsou typické především městské a příměstské tábory různého zaměření, obvykle záleží na specializaci pedagoga, který tábor realizuje či na dostupnosti externích pedagogických pracovníků.
- *o letních prázdninách je nabízeno kolem 30 příměstských táborů, které jsou zaměřené na cykloturistiku, sport, tanec, výtvarné a kreativní činnosti, rybářství či přírodovědu.*

e) osvětová a informační činnost

- vzdělávací aktivity se uskutečňují v průběhu celého školního roku, přičemž výukové programy trvají jednu až tři hodiny, podle rozsahu a zaměření.
- *účastníci výukových programů (MŠ, ZŠ, SŠ) si mohou vybrat z nabídky výukových programů zaměřených na chovatelství a teraristiku či tematické programy, např. Dušičky. Součástí výukových programů je práce s metodickými materiály a odbornými pomůckami.*
- od covidu jsou k osvětové a informační činnosti využívány také ploty, kde pedagogové realizují tzv. interaktivní ploty. Na plotech se mohou účastníci dozvědět zajímavé informace o různých spisovatelích a malířích a o jejich ztvárnění světa zvířat v porovnání s jejich skutečnou podobou, o broucích či rybách, ale i Vánocích a Velikonocích. Některé cedule v sobě mají

zakomponovaný QR kód, který zájemce odvede naše webové stránky nebo Youtube kanál, kde najde například návod na výrobu adventního kalendáře, výrobu jarních dekorací apod.

f) individuální práce, konzultační a poradenská činnost, práce s talenty

- podpora talentů dle potřeby (viz níže),
- poskytování praxí žákům středních a studentům vysokých škol,
- konzultace a poradenství dle komunikace s rodiči.

8. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost probíhá zpravidla v jednoletých cyklech. V některých případech se může jednat o cykly víceleté, které na sebe volně navazují a obsahově jsou přizpůsobeny dovednostem a věku účastníka (například začátečníci, pokročilí). V průběhu jednoletého cyklu se účastník seznámí se základními dovednostmi v dané oblasti, které si postupně osvojuje. Pokud zájmová aktivita navazuje ve více cyklech, dovednosti, vědomosti a návyky účastníků se nadále rozvíjejí, prohlubují se klíčové kompetence.

Školní rok začíná 1. září a končí 31. srpna následujícího kalendářního roku. Pravidelná činnost je realizována v období od poloviny září do konce května, případně poloviny června, dle typu činnosti. Další formy vzdělávání jsou realizovány v průběhu celého roku, včetně prázdnin.

Vyučovací hodina v pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti trvá 60 minut, řídí se specifickým vzdělávacím plánem jednotlivých činností založených v Denících (třídních knihách). Délka může být upravována v závislosti na typu činnosti, např. některé činnosti pro předškolní děti mohou být zkráceny na 50 minut, naopak taneční kroužek může mít délku 90 minut.

9. PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ, PRŮBĚH VZDĚLÁVÁNÍ A JEHO UKONČENÍ

Činnost DDM je věnována všem dětem, žákům, studentům, dospělým či pedagogickým pracovníkům bez ohledu na místo jejich trvalého pobytu nebo jiné podmínky. Účast na zájmovém vzdělávání je založena na dobrovolnosti, přičemž o přijetí účastníka k pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti a táborevé činnosti rozhoduje ředitel nebo jeho zástupce na základě podání písemné přihlášky, jež je podepsána zákonným zástupcem nebo uchazečem starším 18 let.

Uchazeči o zájmové vzdělávání jsou **přijímáni** do relevantních forem činnosti na základě těchto kritérií:

- **kapacita:** je různě definována pro jednotlivé obory i formy vzdělávání. Závisí na zkušenostech interního či externího pedagogického pracovníka a prostorových možnostech.
- **věk:** pro pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost, také činnost táborovou, je stanoven podle zaměření a typu činnosti. Současně hrají roli odbornost a zkušenosti pedagogického pracovníka.
- **úhrada úplaty:** podmínkou pro přijetí do pravidelné činnosti je uhrazení úplaty za zájmové vzdělávání. Splatnost úplaty za zájmový kroužek je dána koncem října, nejpozději však před tím, než skončí zájmová činnost. Úhrada je splatná jednou splátkou nebo pololetní platbou.

→ bližší informace týkající se obsahu náplně činnosti, věku, kapacity a potřebných pomůcek k dané zájmové činnosti jsou rozepsány v Domečku, resp. na webových stránkách.

Průběh zájmového vzdělávání se odvíjí od forem a typů realizovaných činností. Organizace a obsah jednotlivých aktivit jsou rozpracovány v plánech práce jednotlivých oddělení. Pravidelná zájmová činnost se řídí plánem v Deníku daného zájmového útvaru. Příležitostné akce jsou blíže popsány v tak zvaných POZ, tedy pedagogicko-organizačním zabezpečení akce, což každý pracovník před schválením akce zpracovává. Průběh táborových činností je zpracován v rámcovém a podrobném programu tábora (táborová dokumentace).

V případě, že dojde při činnosti k závažnému nebo opakovanému porušení vnitřního nebo provozního řádu DDM, je ředitelka oprávněna účastníka vzdělávání podmíněčně, případně okamžitě vyloučit. Jestliže se účastník v průběhu roku více než tři po sobě jdoucí setkání nezúčastní zájmového útvaru, oznámí pedagog, popřípadě externí pedagog kroužku tuto skutečnost telefonicky zákonným zástupcům.

Výstupem ze zájmového vzdělávání není vysvědčení. Zákonný zástupce nebo zletilý účastník však může požádat o Osvědčení o absolvování pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti. Toto osvědčení se vydává vždy po ukončení příslušného cyklu, a to pouze tomu účastníkovi, jehož docházka překročila 70 % účasti. Absolventský list obsahuje tyto údaje: identifikační údaje organizace, název, název absolvované činnosti, jméno a příjmení i datum narození účastníka, podpis statutárního orgánu, datum vydání, razítko.

Zájmové vzdělávání je ukončeno uplynutím sjednané doby vzdělávání, přičemž pro předčasné ukončení jsou stanoveny tyto podmínky. Zletilí účastníci nebo zákonní zástupci nezletilých účastníků zájmového vzdělávání musí podat písemné prohlášení/žádost, přičemž účastníkovi nenáleží vrácení úplaty.

10. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Smyslem a cílem zájmového vzdělávání je podporovat všestranný rozvoj účastníků a vybavovat je souborem znalostí, dovedností a schopností odpovídajících jejich věku, možnostem a individuálním předpokladům. **Zájmové vzdělávání přispívá k rozvoji klíčových kompetencí** využitelných v dalším vzdělávání, v osobním i profesním životě a v aktivním zapojení do společnosti.

Obsah zájmového vzdělávání je strukturován do jednotlivých vzdělávacích oblastí, které se podle charakteru činností prolínají a vzájemně doplňují. V některých oblastech navazuje na cíle základního vzdělávání, především však rozvíjí praktické dovednosti, tvořivost a schopnost aplikovat získané poznatky v reálných situacích. Průřezová témata se přirozeně promítají napříč činnostmi a podporují komplexní rozvoj osobnosti účastníků.

Významným **rysem zájmového vzdělávání** je jeho praktický a prožitkový charakter. Získané znalosti a dovednosti jsou účastníky ověřovány v praxi, ať už při pravidelné činnosti, vystoupeních, soutěžích, projektech nebo dalších aktivitách. Účastníci jsou k tomuto aktivnímu a zkušenostnímu učení systematicky vedeni.

Obsah zájmového vzdělávání vychází z obecných cílů. Na ně navazují specifické cíle jednotlivých zájmových útvarů, které jsou každoročně stanovovány na začátku školního roku a promítají se do plánů činnosti jednotlivých zájmových útvarů, které jsou součástí třídních knih.

Konkrétní obsah a zaměření činnosti se odvíjí zejména od:

- odbornosti interního nebo externího pedagogického pracovníka,
- materiálních a prostorových podmínek,
- složení a dynamiky skupiny,
- od zájmů a očekávání ze strany účastníků zájmového vzdělávání a jejich zákonných zástupců.

Na základě stanovených cílů a zvoleného obsahu činnosti se rozvíjejí kompetence, které účastníci v průběhu zájmového vzdělávání postupně získávají a dále uplatňují v dalších oblastech svého osobního i vzdělávacího rozvoje.

VÝVOJ ÚČASTNÍKA V PROSTŘEDÍ DOMU DĚTÍ A MLÁDEŽE

Střediska volného času představují specifické vzdělávací prostředí, které umožňuje dlouhodobý a přirozený rozvoj dítěte a mladého člověka v průběhu několika let. Zájmové vzdělávání v SVČ není jednorázovou aktivitou, ale systematickým procesem, který reaguje na vývojové potřeby účastníka v jednotlivých etapách jeho života a vytváří prostor pro rozvoj dovedností, talentu i osobnostního směřování.

Dítě zpravidla přichází do střediska volného času v raném věku společně s rodičem. V této fázi je kladen důraz zejména na adaptaci na kolektiv, rozvoj základních sociálních dovedností, komunikace a spolupráce a na orientaci v bezpečném prostředí mimo rodinu. Prostřednictvím jednoduchých činností se dítě učí respektovat pravidla, přijímat základní

režim a navazovat vztahy, čímž získává první pozitivní zkušenosti s řízenou volnočasovou činností.

V dalším období se dítě zapojuje do pravidelných zájmových útvarů, kde dochází k systematickému rozvoji konkrétních dovedností a zájmů v pohybové, technické, přírodovědné, umělecké nebo jazykové oblasti. Zájmové vzdělávání má v této fázi jasnou strukturu a návaznost a umožňuje účastníkům objevovat a rozvíjet jejich silné stránky. Právě v tomto období se často přirozeně identifikují první projevy nadání a talentu, na které mohou pedagogové volného času citlivě reagovat vhodným směřováním další činnosti dítěte. S přibývajícím věkem se část účastníků zapojuje do náročnějších forem činnosti, jako jsou specializované kroužky, soutěže, přehlídky, projekty nebo pobytové tábory. Tyto aktivity podporují prohlubování talentu, rozvoj samostatnosti, schopnost dlouhodobé práce na cíli a odpovědnost za vlastní výkon. Táborová a projektová činnost zároveň vytváří prostor pro intenzivní práci s kolektivem a posiluje osobnostní a sociální kompetence účastníků.

V průběhu tohoto vývoje sehrává středisko volného času významnou roli také v oblasti přirozeného kariérového poradenství. Prostřednictvím dlouhodobé práce s účastníkem a znalosti jeho zájmů, schopností a pokroku mohou pedagogové volného času dítě či mladého člověka citlivě směřovat k dalšímu vzdělávacímu nebo profesnímu směřování. Toto poradenství probíhá nenásilnou formou, vychází z reálných zkušeností a umožňuje účastníkům ověřovat si vlastní předpoklady v praxi.

V období dospívání se část mladých lidí postupně posouvá z role účastníka do role aktivního spolupracovníka. Zapojení do pomoci při akcích, asistence při vedení kroužků nebo práce na táborech umožňuje rozvoj organizačních, komunikačních a základních pedagogických dovedností. SVČ tak přirozeně vytvářejí prostředí pro výchovu budoucích lektorů, instruktorů a externích pracovníků, kteří mají vztah k dané oblasti i ke komunitě zařízení.

Tento dlouhodobý vývoj účastníka, od prvního kontaktu přes systematické zájmové vzdělávání až po aktivní zapojení do činnosti organizace, představuje jeden z klíčových přínosů středisek volného času. Kontinuita, návaznost a možnost cíleného rozvoje talentu i osobnostního směřování činí ze SVČ stabilní a významný prvek vzdělávací a volnočasové infrastruktury v území.

11. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ÚČASTNÍKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Zájmové vzdělávání v DDM Astra Zlín je otevřeno všem uchazečům bez rozdílu. Účastníci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v nejvyšší možné míře zapojováni do všech forem činností, pokud obsah, formy a metody odpovídají jejich individuálním potřebám a možnostem. Cílem je vytvářet podnětné a bezpečné prostředí, které podporuje rozvoj osobnosti každého účastníka a respektuje jeho odlišnosti.

Pedagogové volného času přistupují k účastníkům individuálně a v případě potřeby upravují organizaci činnosti tak, aby bylo možné vytvořit co nejlepší podmínky pro jejich zapojení.

Pokud jsou specifické potřeby účastníka známy předem, například prostřednictvím přihlášky nebo osobní konzultace se zákonnými zástupci, může DDM reagovat přizpůsobením podmínek činnosti, zejména snížením počtu účastníků ve skupině, volbou vhodné aktivity nebo posílením pedagogické podpory. Základem je vždy otevřená a oboustranná komunikace mezi pedagogem, účastníkem a jeho zákonnými zástupci.

Rozsah zapojení účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami je v některých případech ovlivněn prostorovými a technickými možnostmi zařízení. Stávající budovy DDM Astra, včetně nového pracoviště, nejsou plně bezbariérové a nejsou vhodné pro pravidelnou účast osob s výrazným pohybovým omezením, zejména osob na invalidním vozíku. Tato skutečnost je vždy komunikována otevřeně a s respektem k individuální situaci účastníka.

Součástí práce s účastníky se speciálními vzdělávacími potřebami je také podpora dětí a mladých lidí se specifickými poruchami učení, poruchami autistického spektra či jinými obtížemi, u nichž je kladen důraz na vhodnou volbu činnosti a přizpůsobení tempa a organizace práce. V této oblasti DDM Astra spolupracuje se zákonnými zástupci a s odbornými organizacemi, mimo jiné se sdružením Za sklem.

Za účastníky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni také účastníci nadaní. DDM Astra vytváří podmínky pro rozvoj jejich talentu ve všech formách zájmového vzdělávání, především prostřednictvím individuální práce, rozšiřujících aktivit a možnosti zapojení do soutěží, přehlídek a veřejných prezentací. V oblasti podpory nadání DDM spolupracuje se základními školami, odborníky a dalšími partnery. Nadaní účastníci mají možnost prezentovat výsledky své činnosti jak na akcích pořádaných DDM, tak mimo zařízení.

Zájmové vzdělávání je dostupné také účastníkům ze sociálně znevýhodněného prostředí. V odůvodněných případech mohou zákonní zástupci požádat o finanční podporu prostřednictvím příslušných institucí. DDM Astra v této oblasti spolupracuje s Magistrátem města Zlína a dalšími organizacemi. U vybraných akcí, zejména akcí pro rodiny s dětmi, je účast sociálně znevýhodněným účastníkům umožněna bez úplaty.

12. PRÁCE S NADANÝMI ÚČASTNÍKY ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Součástí cílové skupiny střediska volného času jsou také nadaní účastníci. Nadaní nejsou v prostředí SVČ chápáni výhradně jako účastníci s mimořádnými studijními výsledky, ale jako děti a mladí lidé s výrazným zájmem, potenciálem a motivací k hlubšímu rozvoji v určité oblasti. Zájmové vzdělávání vytváří **přirozený prostor pro rozvoj nadání bez tlaku na výkon a s důrazem na vnitřní motivaci**, individuální tempo a osobní růst.

DDM Astra Zlín vytváří dlouhodobě podmínky pro systematickou podporu nadaných účastníků ve všech formách zájmového vzdělávání. Podpora nadání probíhá zejména

prostřednictvím individuální pedagogické práce, rozšiřujících a prohlubujících aktivit, práce na vlastních projektech a zapojení do činností, které přesahují běžný rámec „kroužkové práce“.

V oblasti podpory nadání DDM Astra dlouhodobě spolupracuje s **Národním pedagogickým institutem**, konkrétně s krajskou koordinátorkou podpory nadání pro Zlínský kraj. Současně probíhá úzká spolupráce s **11. základní školou Zlín-Malenovice**, která se profiluje vzděláváním nadaných žáků ve specializovaných třídách ERIN. Tato spolupráce umožňuje vzájemné sdílení informací, návaznost činností a vytváření vhodných příležitostí pro další rozvoj talentu účastníků.

Specifikem zájmového vzdělávání v prostředí SVČ je skutečnost, že **podpora nadání není zaměřena pouze na oblast kognitivního nadání, ale na široké spektrum talentů**. Rozvíjeny jsou nadání umělecká, technická, pohybová, sportovní i kreativní. Účastníci tak mají možnost cíleně rozvíjet své schopnosti v oblastech, které často nelze v plné míře uchopit v rámci formálního vzdělávání.

Nadaní účastníci se v DDM Astra připravují například na talentové zkoušky na umělecké školy, včetně uměleckoprůmyslových škol, účastní se republikových i mezinárodních soutěží, sportovních závodů či přehlídek, včetně soutěží postupového charakteru. Příkladem jsou účasti na mistrovstvích v raketovém modelářství, tanečních soutěžích nebo odborných přehlídkách. Tyto příležitosti přispívají nejen k rozvoji odborných dovedností, ale také k posilování sebedůvěry, vytrvalosti, odpovědnosti a schopnosti prezentovat vlastní práci.

Podpora nadaných účastníků je vždy založena na dobrovolnosti účasti, respektu k individuálním potřebám účastníka a otevřené komunikaci se zákonnými zástupci. Cílem je vytvářet prostředí, které účastníkům nabídne bezpečné prostředí, ve kterém se mohou dlouhodobě, přirozeně a s chutí věnovat tomu, co je naplňuje.

13. POPIS MATERIÁLNÍCH PODMÍNEK

Díky příspěvkům od zřizovatele a zapojení se do evropských projektů, můžeme organizaci vybavit materiálem a pomůckami tak, aby vybavení odpovídalo cílům vzdělávání. Prostory a vybavení zařízení musí společně s působením pedagoga volného času iniciovat chuť zapojit se, navázat kontakt s ostatními, objevovat svět. S tímto cílem DDM zřizuje specializované učebny, víceúčelové a multifunkční místnosti, prostory pro skladování materiálu a učebních pomůcek.

Z hlediska prostor není DDM schopný realizovat hromadná setkání ani sportovní a pohybové aktivity většího rozsahu. Tělocvičny určené ke sportovním aktivitám jako jsou florbal nebo

badminton, si pronajímáme. Stejně tak sály k pravidelné i příležitostné činnosti jsou pronajímány od škol, jiných subjektů zřizovatele či kraje, ale i soukromých firem.

V prostorách budov mají účastníci v dostatečném rozsahu hygienické zázemí i místa pro odkládání oděvů. Pedagogům slouží zázemí v kancelářích, které jsou vybaveny moderními informačními a komunikačními technologiemi. Prostory jsou čisté, úklid je zajišťován pravidelně. Ve všech čtyřech budovách je možné udržovat potřebnou teplotu, vlhkost vzduchu. Místnosti jsou přiměřeně osvětlené, odhlučněné a udržované. Podlahy odpovídají charakteru činností a jsou dobře udržovatelné.

Z hlediska vzhledu prostory splňují estetická kritéria, jejich vybavení i výzdoba jsou mobilní. Na výzdobě se podílejí účastníci zájmových aktivit, externí pedagogičtí pracovníci a interní pedagogové. Pravidelná změna prostředí formou výzdoby a naučných tabulí pomáhá navozovat podnětné podmínky v souladu s metodou pedagogizace prostředí.

14. POPIS PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK

V organizaci průměrně pracuje 12 pracovníků. Devět z nich jsou pedagogové volného času, interní pracovníci. Tři z nich jsou kombinací ekonomických a technicko-hospodářských pracovníků. Zájmová činnost je zajišťována i externími spolupracovníky. Jejich počet se každoročně pohybuje mezi 70 až 120 pracovníky.

Vzhledem k charakteru zařízení je kladen důraz na vzdělání pedagogických pracovníků. Všichni interní pracovníci splňují zákonnou kvalifikaci. Externí pracovníci procházejí vzděláváním pedagogických pracovníků vykonávající dílčí pedagogickou činnost nebo jsou jako dlouholetí odborníci na danou problematiku garantováni interním pedagogem. Povinnost dalšího vzdělávání je plněna postupně, dle nabídky vzdělávacích seminářů, kurzů.

Pedagogický pracovník DDM je kompetentní k volbě metod, forem, postupů práce, vedení a spolupráce s externími pracovníky. Má možnost propojovat činnosti v rámci oblasti svého působení a po dohodě i s ostatními odděleními a pracovišti. S kompetencemi přijímá pedagogický pracovník i osobní zodpovědnost za dodržování bezpečnosti, vnitřního řádu a plánu činnosti.

Požadavky na pedagogického pracovníka jsou nejen z hlediska vzdělání, ale je třeba zahrnout i osobnostní a další předpoklady:

- požadavek týmové spolupráce, schopnost spolupracovat s jinými zařízeními,
- organizační schopnosti, time management, časová flexibilita,
- akceptace různorodosti práce pedagoga a schopnost rychle měnit činnosti,
- tvorba motivujícího, esteticky přitažlivého a příjemného prostředí,
- tvorba prostředí pro seberealizaci, objevování a poznávání účastníků,

- respektování osobnosti účastníků zájmového vzdělávání,
- péče o svůj profesní rozvoj,
- reprezentace zařízení navenek,
- ochota učit se novým věcem a pracovat na sobě.

Provozní pracovníci zajišťují bezproblémový chod, úklid a údržbu. Z provozních zaměstnanců splňují všichni kvalifikační předpoklady nebo požadavky na obor vzdělání stanovené vnitřním platovým předpisem. Pracovníci se pravidelně zúčastňují odborných seminářů ve svém oboru.

15. POPIS EKONOMICKÝCH PODMÍNEK

Dům dětí a mládeže ASTRA je příspěvkovou organizací s vícezdrojovým financováním. Mezi hlavní zdroje patří → státní rozpočet → krajský rozpočet → městský rozpočet.

- příspěvek Zlínského kraje prostřednictvím krajských normativů,
- příspěvek Statutárního města Zlín na provozní náklady,
- vlastní zdroje z hlavní činnosti,
- granty a projekty,
- sponzorské dary.

Čerpání finančních prostředků jednotlivých pracovišť DDM je stanoveno rozpočtem organizace a je analyticky vedeno v podvojném účetnictví. Zájmové vzdělávání je poskytováno zpravidla za úplatu. Úplata může být snížena nebo prominuta dle pravidel uvedených ve vyhlášce č.74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání.

Výše úplaty za zájmové útvary, tábory a akce podléhají schválení vedení DDM a odvíjí se od rozpočtu, plánu obsahu činnosti pravidelné akce, předpokládaných nákladů akce apod.

Údržba budov, ve kterých DDM provozuje svoji činnost, je prováděna průběžně a závisí na objemu finančních prostředků.

16. BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

Všichni pracovníci DDM Astra jsou bez výjimky povinni:

- řídit se vyhláškou č. 263/2007 Sb. v platném znění, kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí,
- dodržovat bezpečnost práce a vnitřní směrnice zařízení.

DDM je v provozu celý rok. Organizace zájmového vzdělávání není vázána na objekty DDM a aktivity jsou natolik pestré, že je nutné vyhledávat, zjišťovat a vyhodnocovat možná rizika

vyplývající z činnosti při různých formách zájmového vzdělávání nejen na budovách, ale v různých prostředích. Současně je nutno přijímat opatření k prevenci rizik formou proškolení pracovníků a poučením účastníků před zahájením jednotlivých druhů činnosti.

Proškolení pracovníků k bezpečnosti práce, požární kontrole a prevenci rizik provádí externí bezpečnostní technik. Ten zajišťuje i poplachové směrnice a evakuační plán. V objektech jsou únikové výchovy značeny, nebezpečné předměty označeny nebo odstraněny z dosahu účastníků zájmového vzdělávání, jsou označena místa pro první pomoc. Případné zjištěné nedostatky jsou průběžně odstraňovány. Evidence úrazů pracovníků i účastníků zájmového vzdělávání je vedena řádně. Účastníci činnosti jsou pojištěni, stejně tak pracovníci, majetek a vybavení DDM.

Provoz DDM se řídí Vnitřním řádem a souborem vnitřních předpisů, které stanovují zásady nejen pro vzdělávací činnost, ale i pro oblast BOZP, ekonomickou a kontrolní.

Celkově lze konstatovat, že DDM Astra Zlín v současnosti využívá čtyři budovy, ve kterých jsou vytvářeny podmínky podporující zdravé a bezpečné prostředí pro realizaci zájmového vzdělávání. Prostory užívané pro činnost jsou udržované, pravidelně uklízené a větrané. Nábytek, vybavení a pomůcky odpovídají věku účastníků, kteří se v jednotlivých prostorách nejčastěji pohybují.

Podle finančních možností a aktuálních potřeb dochází k průběžné revitalizaci vnitřních prostor, obměně zastaralého vybavení a ke zvyšování kvality materiálního zázemí. Současně je věnována pozornost také venkovním prostorům a zahradám u jednotlivých budov, které jsou postupně upravovány tak, aby mohly být bezpečně a smysluplně využívány pro volnočasové aktivity, pobyt venku i relaxaci účastníků.

Ve všech prostorách budov i přilehlých venkovních areálech platí zákaz kouření, požívání alkoholických nápojů a jiných návykových látek.

Z hlediska psychosociálních podmínek je v DDM Astra dlouhodobě vytvářeno zdravé a respektující sociální klima, které podporuje pozitivní vztahy mezi účastníky i mezi účastníky a pedagogy. Proškolený personál dbá na prevenci rizikového chování a na ochranu účastníků před projevy násilí, šikany a dalšími sociálně patologickými jevy.

17. HODNOCENÍ ČINNOSTI DDM ASTRA

Veškerá výchovně vzdělávací činnost v DDM je pravidelně vyhodnocována. K ústnímu hodnocení dochází rámci pravidelných pedagogických porad, kde jsou vyhodnocovány nejen činnosti zájmových útvarů, ale i akcí a táborů; zároveň zde probíhá vyhodnocování bezpečnostních rizik a diskuse nad novinkami a postřehy z oblasti volnočasového vzdělávání.

Pravidelná zájmová činnost je pravidelně hodnocena vedoucím kroužku nebo klubu písemně v Deníku. Interní pedagogové vykonávají nad svými externími pracovníky dozor a dohled v podobě hospitací, konzultací.

Všechny **uskutečněné akce** jsou písemně vyhodnocovány do měsíce po jejich skončení. Významným poskytovatelem zpětné vazby se staly sociální sítě, kde je komunikace s účastníky prakticky okamžitá, a to buď formou komentářů příspěvků na facebooku nebo instagramu či komunikaci přes zprávy. Stejně je hodnocena i **táborová činnost**.

Vedoucí pedagogický pracovník na konci školního roku písemně zpracovává celkové hodnocení uplynulého období, kde se věnuje všem formám zájmového vzdělávání, které jeho oddělení realizuje.

V průběhu zájmového vzdělávání jsou účastníci hodnoceni především průběžnou ústní zpětnou vazbou, případně formou osvědčení o absolvování činnosti. Hodnocení má převážně motivační a rozvojový charakter a slouží k podpoře sebedůvěry, samostatnosti a dalšího zájmu o činnost.

Jedním z důležitých indikátorů naplňování cílů zájmového vzdělávání je také úroveň výstupů jednotlivých aktivit. Ta se projevuje zejména schopností účastníků samostatně nebo ve skupině vytvořit výrobek, realizovat projekt, předvést taneční, hudební či pohybové vystoupení nebo uplatnit získané dovednosti v praxi. Výstupy jsou často prezentovány při vystoupeních, soutěžích, přehlídkách nebo na akcích pro veřejnost.

Nedílnou součástí hodnocení je i zpětná vazba ze strany účastníků zájmového vzdělávání a jejich zákonných zástupců. Ta je získávána zejména prostřednictvím osobní komunikace, e-mailové korespondence nebo reakcí na sociálních sítích. Tato zpětná vazba slouží jako podklad pro průběžné vyhodnocování kvality činnosti a pro další rozvoj nabídky zájmového vzdělávání.

18. HODNOTÍCÍ KRITÉRIA A INDIKÁTORY ČINNOSTI

Jednotlivé formy činností jsou pravidelně hodnoceny podle níže uvedených kritérií. V případě, že je odhalena nedostatečnost některého ukazatele, dochází k nápravě. Díky těmto kritériím je možné vyhodnocovat personální pokrytí zájmové činnosti, kvalitu pravidelné činnosti i projektů, nutnost pracovních pomůcek, propagaci...

V rámci jednotlivých forem činnosti se hodnotí:

a) pravidelná zájmová činnost

- pravidelná docházka účastníků do zájmové činnosti,
- viditelný zájem účastníků zájmové činnosti,
- počet účastníků v I. a II. pololetí školního roku (nárůst, pokles),
- odborná kvalifikace a pedagogická způsobilost vedoucího,
- zpětná vazba od účastníků či rodičů,

- propagace zájmové aktivity,
- kvalita aktivit pro danou činnost a finanční rozvaha,
- splnění stanovených cílů,
- množství aktivit zájmové činnosti mimo stanovený plán (např. soustředění),
- podpůrné akce činnosti zájmového útvaru (např. beseda, workshop),
- úroveň výstupu činnosti zájmového útvaru,
- účast na soutěžích, vystoupení v rámci různých akcí nebo výstava výrobků.

b) příležitostná zájmová činnost & táborová a rekreační činnost

- dostatečná příprava akce podle platných standardů, organizační plán, finanční rozvaha, POZ,
- kvalitní pedagogické zajištění akce,
- opakovatelnost akce, tradice,
- počet účastníků na akci či na táboře,
- zpětná vazba od účastníků akce/tábora i pracovníků zajišťujících akci,
- propagace, medializace a tisková zpráva,
- fotodokumentace nebo videodokumentace,
- sponzorský ohlas,
- finanční přínos aktivity,
- dodržení bezpečnostních a provozních zásad,
- program akce a s ní související motivace k účasti,
- materiální zabezpečení.

c) osvětová a informační činnost, výukové programy

- zájem o výukové programy ze strany MŠ, ZŠ, SŠ,
- počet výukových programů a počet účastníků,
- zpětná vazba od účastníků i pracovníků,
- kvalitní zpracování programu, dodržení platných standardů,
- kvalitní lektoři s dostatečnou kvalifikací pro danou oblast plus pedagogická způsobilost,
- dostatečná propagace,
- fotodokumentace,
- spolupráce se školami (zpětná vazba odráží nabídku aktivit),
- výukové programy jsou vhodným doplněním výuky pro mateřské i základní školy.

d) odborná činnost

- seznam účastníků a prezenční listina,
- evidence vydaných osvědčení u akreditovaných kurzů i evidence přidělených čísel,
- zdravotní potvrzení, pokud to vyžaduje charakter kurzu,

- vlastní hodnocení pořadatelem formou závěrečné práce,
- fotodokumentace.

Na základě vyhodnocování všemi výše uvedenými formami dochází v případě nutnosti změn k aktualizaci Školního vzdělávacího plánu DDM Astra.

19. PROPAGACE, MÉDIA

Promyšlená a systematická propagace je důležitou součástí činnosti DDM Astra Zlín a přispívá ke **zvyšování povědomí o nabídce zájmového vzdělávání** i dalších aktivit zařízení. Kvalitní komunikace směrem k veřejnosti umožňuje potenciálním účastníkům a jejich zákonným zástupcům lépe se orientovat v nabídce činností, pochopit jejich obsah a zvolit aktivity odpovídající jejich zájmům a potřebám.

Zásadním nástrojem komunikace a administrativního zajištění činnosti je **informační systém Domeček**, který je dlouhodobě využíván pro přihlašování účastníků, správu kroužků, evidenci a komunikaci s rodiči. Autoři systému Domeček jej průběžně aktualizují a rozvíjejí, čímž významně usnadňují administrativní práci pedagogů volného času a přispívají ke zkvalitnění služeb poskytovaných DDM a SVČ.

DDM Astra aktivně využívá online komunikační kanály. Kromě **webových stránek** provozuje oficiální profily na sociálních sítích **Facebook a Instagram**, které slouží k pravidelnému informování o aktuálních aktivitách, akcích a dění v organizaci. V období pandemie onemocnění covid-19 byl zřízen také YouTube kanál, který je využíván pro sdílení videoobsahu, prezentaci činnosti a archivaci vybraných výstupů.

Vedle online komunikace zůstává důležitou součástí propagace také prezentace v prostoru města. Aktivity DDM Astra jsou propagovány prostřednictvím **nástěnek a vitrín** na budovách zařízení, dále na oplocení areálů, zejména v lokalitách, kde není možné využít vitríny (např. u pracoviště na ulici Osloboditelů). Další informační plochy jsou využívány ve vitríně na ulici Školní, v Informačním centru Magistrátu města Zlína a v prostoru Family Pointu. K propagaci aktivit jsou využívány rovněž vybrané tematické profily na sociálních sítích, například instagramový profil Zlínské matky.

Významnou roli hraje spolupráce s regionálními médii. DDM Astra dlouhodobě spolupracuje se Zlínským deníkem, příležitostně s Magazínem města Zlína a regionální televizí Slovácko. Tato spolupráce přispívá k širší informovanosti veřejnosti o činnosti zařízení a k posilování jeho postavení v rámci města a regionu.

20. SPOLUPRÁCE A DALŠÍMI SUBJEKTY

S cílem udržovat kvalitu poskytovaných služeb a současně reagovat na aktuální společenské i vzdělávací trendy spolupracuje DDM Astra Zlín s řadou institucí a partnerů při realizaci aktivit pro děti, mládež i rodiny s dětmi. Spolupráce přispívají k rozšiřování nabídky činností, sdílení zkušeností a obohacování programů o nové podněty.

Po období pandemie onemocnění covid-19 se řada institucí a organizací, se kterými DDM Astra v minulosti spolupracoval, postupně stabilizuje nebo přehodnocuje své formy činnosti. DDM Astra proto přistupuje ke spolupráci flexibilně a ponechává jí otevřený a přirozený vývoj. Cílem je navazovat na osvědčené a úspěšné formy spolupráce z minulých let a současně vytvářet prostor pro nové partnerské vztahy a společné projekty.

Mezi dlouhodobé a významné partnery DDM Astra patří Statutární město Zlín, Zlínský kraj, projekt Živý Zlín, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Krajská nemocnice T. Bati a sdružení Líska. Důležitou roli hraje také spolupráce s mateřskými, základními a středními školami ve městě Zlíně. Rozvoj spolupráce je podporován také iniciativou samotných pedagogů volného času, kteří přinášejí nové podněty, nápady a inovativní přístupy vycházející z praxe a potřeb účastníků. Tím je posilována pestrost nabídky a schopnost zařízení reagovat na měnící se zájmy dětí, mládeže i jejich rodin.

21. ZÁVĚREČNÉ USTANOVENÍ

Školní vzdělávací plán vydává ředitelka DDM Astra Zlín. Program je zpracován s platností na dobu pěti let od data jeho zpracování a může být v průběhu této doby aktualizován nebo doplňován o přílohy, a to podle aktuálních potřeb organizace.

Školní vzdělávací plán je zveřejněn v elektronické podobě na webových stránkách organizace

ve Zlíně 1.3.2022

Bc. Ivana Vladíková
ředitelka
DDM ASTRA Zlín

příloha č.1.

Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín, příspěvková organizace

Tyršovo nábřeží 801, 760 01 Zlín

ddmastra@ddmastra.cz, tel.: 725 099 192

PLÁN PEDAGOGICKÉ PODPORY PRO ÚČASTNÍKY ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Zpracovala: Ivana Vladíková, ředitelka
na základě podkladů pedagogických pracovníků DDM

Aktualizace: 20. 8.2025

OBSAH

22. Identifikační údaje organizace	03
23. Úvodní vymezení	03
24. Vymezení podpůrných opatření v DDM	04
25. Zásady posuzování specifických vzdělávacích potřeb	04
26. Plán pedagogické podpory	05
27. Typové oblasti podpory v praxi	05
28. Komunikace se zákonnými zástupci	08
29. Závěrečné shrnutí	08

22. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

NÁZEV ORGANIZACE A SÍDLO

Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín, příspěvková organizace
Tyršovo nábřeží 801, 760 01 Zlín

POBOČKY ORGANIZACE

Družstevní 4513, 760 05 Zlín
Osvoboditelů 3778, 760 01 Zlín
Kotěrova 4395, 760 01 Zlín

DALŠÍ IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ORGANIZACE

IZO: 102 113 017
IPO: 673 101 568
IČ: 758 33 514

Zápis ve školském rejstříku: č.j. 79667/2006

VEDENÍ ORGANIZACE

Bc. Ivana Vladíková, ředitelka
i.vladikova@ddmastra.cz, tel.: 725 099 192

Zřizovatelem příspěvkové organizace je statutární město Zlín, odborným vedením je odbor školství a sportu. DDM se ve své činnosti řídí zákonem č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a vyhláškou č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání; dále zákonem č. 563/2004 Sb. zákon o pedagogických pracovnících a dalšími souvisejícími předpisy či pokyny.

23. ÚVODNÍ VYMEZENÍ

Právní úprava podpůrných opatření a vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami je primárně obsažena ve vyhlášce č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Tato vyhláška, stejně jako související metodické materiály Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy či Národního pedagogického institutu jsou koncipovány především pro prostředí škol poskytujících stupeň vzdělání.

Střediska volného času představují specifický typ školského zařízení, jehož hlavním posláním je poskytování zájmového vzdělávání dle vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Charakter činností, jejich organizace i míra dobrovolnosti účasti se od školního vzdělávání zásadně liší. Z tohoto důvodu nelze postupy určené pro školy mechanicky přenášet do prostředí středisek volného času.

Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín proto uplatňuje vlastní systém pedagogické podpory účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami, který respektuje platnou legislativu, metodická doporučení a zároveň reálné možnosti a odpovědnost školského zařízení pro zájmové vzdělávání.

24. VYMEZENÍ PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ V PROSTŘEDÍ DDM

Individuální vzdělávací plán ve smyslu § 3 vyhlášky č. 27/2016 Sb. DDM ASTRA Zlín nezpracovává, pokud to nevyžaduje doporučení školského poradenského zařízení. V praxi střediska volného času převažuje poskytování podpůrných opatření prvního stupně.

V případě, že samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb účastníka nestačí, například úpravou počtu účastníků ve skupině nebo navýšením pedagogické podpory, zpracovává zařízení Plán pedagogické podpory účastníka zájmového vzdělávání.

Tento plán slouží jako interní dokument, který systematicky popisuje způsob podpory účastníka v rámci konkrétní činnosti a umožňuje pedagogům jednotný a bezpečný postup.

25. ZÁSADY POSUZOVÁNÍ SPECIFICKÝCH VZDĚLÁVACÍCH POTŘEB

Při identifikaci účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami vychází DDM ASTRA Zlín z následujících zásad:

1. Údaje o zdravotním stavu nebo jiných omezeních účastníka jsou poskytovány zákonným zástupcem, a to prostřednictvím přihlášky, osobního sdělení nebo jiné ověřitelné formy komunikace.
2. Středisko volného času samo neposuzuje ani neodvozuje zdravotní stav účastníka. Pracuje výhradně s informacemi, které byly zákonným zástupcem vědomě sděleny.
3. Za účastníka se speciálními vzdělávacími potřebami je považován ten, jehož zdravotní stav nebo jiná specifika mají prokazatelný dopad na bezpečnost, organizaci, individualizaci nebo metodiku zájmové činnosti.
4. Posouzení vychází z aktuálního zdravotního stavu účastníka, pozorování a projevech během činnosti v zařízení a jeho dopadu na konkrétní činnost, nikoli z pouhé existence diagnózy.

5. Pokud zdravotní či jiné omezení ovlivňuje způsob práce pedagoga nebo vyžaduje zvláštní dohled, úpravu programu, zvýšené sledování či eliminaci rizik, jedná se podle o dítě se speciální vzdělávací potřebou.

26. PLÁN PEDAGOGICKÉ PODPORY

Plán pedagogické podpory zpravidla obsahuje:

- popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb účastníka,
- vymezení rizik souvisejících s účastí na konkrétní činnosti,
- úpravy metod a organizace činnosti,
- vymezení zvýšeného dohledu nebo individuální podpory,
- způsob komunikace se zákonným zástupcem,
- vyhodnocování účinnosti podpory.

27. TYPOVÉ OBLASTI PODPORY V PRAXI

a. POTRAVINOVÉ ALERGIE A ALERGICKÁ ONEMOCNĚNÍ

Účastníci s alergiemi na mléko, vejce, ořechy, citrusy, ryby, ananas, lepek nebo jiné potraviny jsou v kroužcích vaření, pečení a obdobných činnostech považováni za účastníky se speciální vzdělávací potřebami, neboť pedagog musí:

- musí kontrolovat složení surovin,
- musí přizpůsobit recepty, případně vytvářet alternativní postupy,
- zajišťuje dohled, aby dítě nepřišlo do kontaktu s alergenem,
- nese zvýšenou odpovědnost, protože kontakt s potravinou může způsobit akutní zdravotní reakci (anafylaxe, otok, dušnost).

Potravinové alergie je dále nezbytné zohlednit v rámci přípravy jídelníčku na táborech, soustředěních či dalších aktivitách, kde se předpokládá, že dítě bude konzumovat potraviny jiné než vlastní z domu.

b. ZÁVAŽNÁ ONEMOCNĚNÍ A ZDRAVOTNÍ OMEZENÍ

U účastníků se srdečními vadami, kardiostimulátory, po transplantacích, s VP shuntem a jinými zdravotními diagnózami musí pedagogové respektovat informace od zákonných zástupců, pokud je mají a dbát na bezpečnostní omezení. Zvláště v pohybových zájmových útvarech, jako jsou florbal, posilování, sportovní hry, tanec, break dance, trampolíny nebo jiné sportovní aktivity. Například:

- **Kardiostimulátor:** obezřetnost při činnostech, kde hrozí náraz do hrudníku, omezení prudkých aktivit, úprava cviků.

- **Transplantace:** dbát zvýšený dohled pro kontakt trupem, eliminovat kotouly či pády.
- **VP shunt v mozku:** eliminace kotoulů, nutnost vyhýbat se magnetickým předmětům, nezbytnost vizuálního dohledu pedagogem.
- **Srdeční arytmie:** kontrola zátěže a zařazení častějších pauz.
- **Astma:** prevence spouštěčů, dostupnost inhalátoru (pokud ho účastník má), individuální tempo zátěže.

V takových případech je nezbytné upravit zátěž, vyloučit rizikové činnosti a zajistit průběžné sledování zdravotního stavu.

c. SLUCHOVÁ POSTIŽENÍ A KOMUNIKAČNÍ POTÍŽE

Jedná se o účastníky s kochleárními implantáty, nedoslýchavostí a ventilačními trubičkami, ale i účastníky, kteří mají problém s komunikací. Je vhodné klást důraz na vizuální vedení, úpravu komunikace, bezpečný pohyb v prostoru a přizpůsobení tempa instrukční.

- **Účastníci se sluchovým postižením:**
 - mohou hůře vnímat instrukce,
 - Je vhodné dbát na časté vizuální vedení,
 - není doporučeno používat určité pomůcky, např. magnety u VP shungu, silné vibrace, aktivity, u kterých hrozí náraz do hlavy.

U všech činností je vhodné, aby:

- pedagog stál tak, ať účastník vidí na pedagoga ústa,
- instruovat pomaleji, jasněji a znásobit vizuální ukázky,
- zajistit bezpečný pohyb v prostoru (riziko, že účastník neslyší přibližující se hráče, nezaznamená přicházející nebezpečí),
- určit vizuální pokyn pro „stop“.

d. ALERGIE NA PYLY, ROZTOČE, SRST, PRACH A DALŠÍ ALERGENY

V zájmových útvarech, jako je chovatel a terarista, modelář, výtvarka a kreativní činnosti, agility a podobně, se pracuje v prostředí, anebo s materiály, které mohou vyvolat alergickou reakci. Z toho důvodu je nutné dbát zvýšené pozornosti a ověřovat údaje o zdravotním stavu z přihlášek. Totéž platí u táborové a další činnosti.

Je vhodné eliminovat kontakt účastníka s alergenem, větrat a přizpůsobovat prostředí, případně zajistit medikaci po konzultaci s rodičem (sprej, antihistaminika). Je zcela běžné, že se do zájmové činnosti spojené s daným alergenem, hlásí alergický účastník, a proto je nutné

dbát zvýšené pozornosti při kontaktu účastníků se zvířaty, senem, prachem či tvořivými materiály, jako jsou lepidla nebo barvy.

e. NEUROVÝVOJOVÉ PORUCHY, PORUCHY CHOVÁNÍ,

Mezi účastníky zájmového vzdělávání se dlouhodobě objevují děti a mladí lidé s neurovývojovými poruchami, poruchami pozornosti, poruchami chování nebo s kombinací těchto obtíží. Nejčastěji se jedná o poruchu pozornosti s hyperaktivitou (ADHD), poruchy autistického spektra (PAS), vývojovou dysfázii, lehké mentální postižení nebo o děti s výraznými obtížemi v oblasti seberegulace chování.

Podpůrná opatření u této skupiny účastníků spočívají zejména v následujících oblastech:

- **Úprava organizace činnosti:**
 - Pedagog dbá na jasnou strukturu činnosti, předvídatelnost průběhu hodiny a srozumitelný řád. Činnosti jsou členěny do krátkých úseků s častějším střídáním aktivit a možností krátkých pauz. Dle potřeby je vhodné vymezit pevné místo v prostoru, jasná pravidla pohybu a přesně stanovené hranice.
- **Úprava komunikace a metodického postupu**
 - Pokyny by měly být podávány stručně, jednoznačně a často opakovaně, případně doplněny vizuálními oporami nebo názornou ukázkou. Pedagog přizpůsobuje tempo vysvětlování a ověřuje porozumění zadání. U účastníků s poruchami autistického spektra nebo vývojovou dysfázií je kladen důraz na konkrétní a doslovné vyjadřování bez metafor a nepřímých pokynů.
- **Zvýšený dohled a podpora seberegulace**
 - U účastníků s impulzivitou, hyperaktivitou nebo sníženou schopností odhadnout riziko je zajištěn zvýšený pedagogický dohled (snížením počtu účastníků ve skupině nebo navýšením počtu pedagogů). Pedagog průběžně sleduje chování účastníka, předchází rizikovým situacím a včas reaguje na známky přetížení, frustrace nebo ztráty pozornosti.
- **Úprava nároků na výkon a tempo práce**
 - V zájmovém vzdělávání není cílem srovnatelný výkon účastníků, ale jejich zapojení a rozvoj. U dětí s neurovývojovými poruchami je proto běžné upravit nároky na tempo, rozsah činností nebo délku soustředění, aniž by tím byla snížena kvalita nebo smysl činnosti.
- **Zajištění bezpečnosti účastníka i skupiny**
 - U některých dětí může v důsledku poruchy pozornosti, impulzivity nebo obtíží v sociální interakci docházet ke zvýšenému riziku úrazů nebo konfliktů. Pedagog přizpůsobuje výběr činností, uspořádání prostoru a pravidla práce tak, aby byla minimalizována rizika a zajištěna ochrana zdraví všech účastníků.

f. DIABETES, EPILEPSIE, CELIAKIE A DALŠÍ ONEMOCNĚNÍ

V rámci činnosti se mohou pedagogové setkat s účastníky, jejichž omezení vyžadují úpravu denního režimu. Pokud je situace účastníka dopředu známá, je vhodné zvýšit dohled nebo se na činnost nadstandardně připravit, vyžaduje-li to situace.

- **Diabetes:** pedagog dbát na pravidelnost pitného a jídelního režimu, sleduje možné příznaky hypo/hyperglykemie. Umožňuje účastníkovi měření a podání cukru či jídla dle potřeby. Pedagog přizpůsobuje zátěž a tempo činnosti.
- **Epilepsie:** je vhodné sledovat spouštěče a ty eliminovat v rámci předcházení rizika. Pedagog upravuje aktivity, tempo a pracovní zátěž.
- **Celiakie:** dle typu činnosti je nutné eliminovat kontakt s lepem, např. v kroužku vaření. Účastníci jsou častěji unavení, a proto je vhodné zařadit častější pauzy a odpočinek.

Všechna tato doporučení se vztahují nejen k pravidelné, ale i táborové a další činnosti.

28. KOMUNIKACE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI

Opatření jsou nastavována na základě informací poskytnutých zákonnými zástupci, případně lékaři v rámci posudku zdravotní způsobilosti. Pedagog s rodiči průběžně komunikuje o potřebách dítěte, účinnosti zvolených opatření a případných úpravách režimu. DDM ASTRA Zlín nepřebírá roli poradenského nebo terapeutického zařízení, ale využívá informace rodičů výhradně pro úpravu pedagogického působení v rámci zájmové činnosti.

Uvedené úpravy představují zvýšenou míru pedagogické práce a individualizace činností. Z tohoto důvodu jsou účastníci s výše uvedenými specifiky zařazováni mezi osoby se speciálními vzdělávacími potřebami v prostředí zájmového vzdělávání.

29. ZÁVĚREČNÉ SHRUTÍ

DDM ASTRA Zlín poskytuje podporu účastníkům se speciálními vzdělávacími potřebami v souladu s platnou legislativou, metodickými doporučeními a s ohledem na specifika zájmového vzdělávání. Plán pedagogické podpory představuje přiměřený, funkční a bezpečný nástroj umožňující individualizaci vzdělávacího procesu.